

Ambitieuze doelstelling van kabinet

Uw kansen en knelpunten dankzij het nieuwe Klimaatakkoord

Het is een ambitieuze doelstelling: 49% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Dit staat in het Klimaatakkoord wat is gepresenteerd door het kabinet op 28 juni. De visie van het kabinet voor de industrie is mooi: een bloeiende, circulaire en mondiaal toonaangevende industrie, waar de uitstoot van broeikasgassen nagenoeg nul is. Ook de gebouwde omgeving staat volgens het Klimaatakkoord aan de vooravond van een duurzame transformatie. Ten opzichte van het ontwerp-Klimaatakkoord was bijstelling nodig om het doel te halen en meer draagvlak te krijgen.

In dit artikel hebben wij het Klimaatakkoord geanalyseerd op kansen en knelpunten voor zowel de industrie als de utiliteitssector. In beide sectoren zitten veel klanten van KWA. We praten u bij.

Hoewel het Klimaatakkoord op veel details nog moet worden uitgewerkt, blijkt nu al dat het voor de industrie verstrekende gevolgen kan hebben. Bijvoorbeeld door de nationale CO₂-heffing vanaf 2021 voor ETS-deelnemers, kunnen terugverdientijden van CO₂-reductieprojecten maar liefst halveren naarmate de heffing oploopt naar €125 tot €150. Gebouweigenaren krijgen nu al te maken met strengere eisen, zoals de BENG-eisen voor nieuwe gebouwen, de label-C verplichting voor kantoren, het rapporteren van erkende energiebesparende maatregelen en de energieauditplicht.

Regionale Energiestrategieën (RES)

In het Klimaatakkoord is veel aandacht voor het versterken van de regionale aanpak. Dit wordt vertaald in de vorm van de regionale Energiestrategieën (RES). Om bedrijven heen gaat van alles gebeuren waarmee zij in veel gevallen direct of indirect te maken krijgen met de RES. De 30 regio's waarin energiek Nederland is verdeeld staan voor een enorme opgave van 35 TWh duurzame energie (280.000 m² zonnepanelen of 9.000 windmolens op land) in 2030 en het uitrol van de warmtetransitie. Niet alleen woningen en het landschap worden hierin een belangrijk onderwerp, ook utiliteitsgebouwen en bedrijventerreinen krijgen hiermee te maken. Gas maakt op veel plaatsen langzaam plaats voor warmtenetten. Dit wordt tot 2021 steeds verder uitgewerkt. Langzaam worden steeds meer gebieden in Nederland verder geïsoleerd, geëlektrificeerd en/of voorzien van externe (duurzame) warmte.

Industrie

Het Klimaatakkoord Industrie geldt voor de industrie, zowel ETS-bedrijven als non-ETS bedrijven, en is inclusief afvalverbrandingsinstallaties.

Kansen

De kansen voor de industrie zijn innovatiesubsidies gericht op kostenreductie van kansrijke technieken, de SDE ++ subsidie voor implementatie van CO₂-reducerende maatregelen en het programma Waterstof dat zich grotendeels richt op de vijf industrieclusters. De vijf industrieclusters zijn Rotterdam/Moerdijk, Zeeland (Terneuzen en omstreken), Noordzeekanaalgebied, Noord-Nederland (Eemshaven-Delfzijl en Emmen) en Chemelot (regio Geleen).

De verruimde SDE ++ tenderregeling is bedoeld voor de industrie om de onrendabele top van innovaties te kunnen dekken. De innovaties die per ton CO₂-emissiereductie het goedkoopst zijn

komen het eerst in aanmerking voor subsidie. Het idee is dat er dan de meeste uitstootreductie per euro overheidssubsidie wordt gerealiseerd. Te denken valt aan zon, wind, biomassa, geothermie, waterkracht, aquathermie, composteringwarmte, de benutting van restwarmte, warmtepompen, elektrische boilers, groene waterstofproductie en CCS. Dit najaar maakt het kabinet bekend welke technieken in SDE++ worden opgenomen. Aan de mogelijke subsidie voor CCS zijn grenzen gesteld. Het Klimaatakkoord kan zorgen voor werkgelegenheidsverlies bij intrinsiek gezonde bedrijven. Indien noodzakelijk wordt onderzocht welke instrumenten het kabinet hiertegen kan inzetten.

Risico's

Het belangrijkste risico is de veelbesproken CO₂-heffing op vermijdbare emissies van de Nederlandse industrie die onder de EU-ETS valt, plus de afvalverbranders. Hoewel het maar gaat om circa 250 installaties/bedrijven betreft het ruwweg wel 82% van alle industriële broeikasgasemissies. Alle andere industriële bedrijven (non-ETS) hebben hier dus niks mee te maken. Andere risico's voor zowel de ETS als non-ETS bedrijven zijn de normering om alle CO₂-reductiemaatregelen verplicht te stellen met een terugverdientijd kleiner dan vijf jaar en de beschikbaarheid van de energie infrastructuur in de omgeving van uw productielocatie.

CO₂-heffing

De heffingsvrije voet wordt bepaald op basis van de ETS-benchmarks van 2020 en 2025. Op basis daarvan wordt de Nederlandse industrie die onder de EU-ETS valt plus de afvalverbranders gestimuleerd om tot de 10% meest-CO₂-efficiënte bedrijven in Europa te behoren in die sector. In het Klimaatakkoord is te lezen dat de CO₂-heffing in 2021 start met € 30 per vermijdbare ton CO₂ en in tien jaar tijd oploopt naar €125 tot €150 per ton inclusief de ETS-prijs. Dan bedraagt bijvoorbeeld bij een ETS-prijs van €50 in 2030 de CO₂-heffing 75-100 euro per ton. Dat bedrag kan worden aangepast naar het verloop van de emissiereductie in de komende jaren, want het doel van 14,3 Mt moet wel worden gehaald.

Volgend jaar geactualiseerde wet Milieubeheer

Momenteel is in de Wet milieubeheer opgenomen dat bedrijven energiebesparingsmaatregelen moeten nemen met een terugverdientijd kleiner dan vijf jaar. In 2020 wordt de wet Milieubeheer geactualiseerd. De insteek is dan een integrale klimaatbenadering, waarbij zowel energiebesparende maatregelen als duurzame energieopwekking tot de verplichting behoren. Voor ETS bedrijven geldt daarmee dat de terugverdientijd ook steeds meer wordt beïnvloed door de CO₂-heffing.

Boodschap

Als gevolg van het Klimaatakkoord wordt de druk op de industrie steeds groter om CO₂-emissie te reduceren. Boetes op te veel uitgestoten CO₂-emissie worden steeds hoger om de CO₂-reductiedoelstellingen te halen. Het nemen van CO₂-reductiemaatregelen worden daardoor steeds rendabeler. Voor uw fabriek is een locatie specifieke langetermijn-energiestrategie noodzakelijk om CO₂-neutraal te gaan produceren, die aansluit op de RES. De natuurlijke momenten van vervanging en nieuwbouw zijn de momenten om slim te investeren en innovaties te implementeren. Dat vergt een gedegen voorbereiding die vandaag begint. In ieder geval, voor elke productielocatie moet een specifieke strategie worden uitgerold die voorziet in de implementatie van een optimale mix van opties op de juiste momenten.

Utiliteitssector

Het akkoord bevat grote ambities op allerlei vlakken, maar wat betekent het voor eigenaren en gebruikers van bijvoorbeeld ziekenhuizen, kantoren en scholen?

In het Klimaatakkoord is een apart hoofdstuk over de gebouwde omgeving opgenomen. Veruit de meeste aandacht gaat uit naar de 7 miljoen woningen die moeten worden verduurzaamd. De aandacht voor utiliteitspanden is in het Klimaatakkoord beperkt. Ondanks dat is er wel een doelstelling om in 2030 te komen tot een reductie van de CO₂ uitstoot in de utiliteit van 50% ten opzichte van 1990. Daarnaast wordt gesproken over 1 Mton extra reductie, wat grofweg neerkomt op een reductie van 500 miljoen m³ aardasequivalenten in utiliteitsgebouwen in Nederland. De reductie van 1 Mton extra is hoe dan ook een forse opgave, zeker ook omdat er al wordt uitgegaan van een autonome afname van 1,6 Mton tot 2030, zonder nieuwe afspraken en wetten.

Opvallend is het feit het plan om de extra reductie te realiseren, maar voor een klein deel de lading lijkt te dekken. Er wordt gesproken over het normaliseren van het werkelijk energieverbruik tot een doel in kWh/m²/jaar. Hiervoor komt een streefdoel (2030) en een einddoel (2050). Hoe hoog deze worden en hoe dit wordt gehandhaafd is nog onduidelijk. Er ligt dus een forse opgave, maar concrete plannen om dit aan te pakken lijken te ontbreken.

Een paar andere opvallende zaken

- De rekenmethodiek voor berekening van energiebesparende maatregelen wordt aangepast, waarbij voortaan gerekend dient te worden met standaard marginale energiekosten. Deze kosten zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit Milieubeheer. Ook een definitie over wat wel en niet mee te rekenen in de berekening wordt opgenomen. De terugverdientijd (zie Activiteitenbesluit artikel 2.15) van 5 jaar blijft gehandhaafd.
- Grote gebouweigenaren moeten vierjaarlijkse routekaarten gaan maken met verduurzamingsplannen en verduurzaming via onderhoud en beheer. Of dit hetzelfde is als het uitvoeren van energieaudits is niet duidelijk.
- Ook maatschappelijke organisatie zoals onderwijsinstellingen en Rijksvastgoedbedrijf moeten deze routekaarten gaan maken en tweejaarlijks actualiseren.
- Nieuw is de herziening van de EPBD in 2020 voor de energieprestatie van technische bouwsystemen, uitgedrukt in kWh/m²/jaar conform de rekenmethodiek van de NTA8800. Zo worden er eisen gesteld aan de energieprestatie van gebouwen en specifieke onderdelen daarvan, bij nieuwbouw of als die ingrijpend worden verbouwd. Er komt een aanpassing voor verwarmings- en airconditioninginstallaties met een vermogen groter dan 70 kW, welke regelmatig dienen te worden gekeurd. Installaties moeten verder lokaal regelbaar, instelbaar, ingeregeld en adequaat zijn gedimensioneerd..
- Ook worden naar verwachting hogere eisen gesteld aan de isolatie van gebouwen, hoewel dat tot op voorlopig vooral slechts gestimuleerd wordt en niet verplicht.

Wat betekenen deze maatregelen?

Op korte termijn lijken onderstaande reeds bestaande verplichtingen de basis te vormen voor de doelstelling van 50% reductie in 2030.

- Label C verplichting voor kantoren in 2023
- Erkende maatregelen energiebesparing voor bedrijven
- Energieauditplicht voor grote bedrijven

Op basis van het Klimaatakkoord verandert er op korte termijn voor de meeste bedrijven dus wel het één en ander, maar niet veel. Het lijkt er echter op dat het gat tussen de opgave voor 2050 en de huidige koers aanzienlijk is. Er wordt veel aan de markt zelf over gelaten. Werkt dit niet, dan volgt in 2025 een aanscherping.

Advies van KWA

Geadviseerd wordt om niet alleen op bestaande en nieuwe wet- en regelgeving te blijven steken, maar proactief in actie te komen. Gebruik daarbij vooral de natuurlijke momenten en laat geen kansen voorbij gaan. Reductie van CO₂ vindt niet plaats door het schrijven van plannen, het labelen van gebouwen of het invullen van lijstjes, maar door het reduceren van de energievraag en het duurzaam opwekken van energie. Wacht dus niet af maar kom zelf in actie, dat voorkomt handremscenario's na 2025.

Hulp nodig? Onze adviseurs staan voor u klaar. Neem vooral contact op bij vragen.

Meer info? Bel of e-mail:
Wobbe van den Kieboom
033 422 13 42
wki@kwa.nl

Meer info? Bel of e-mail:
Bas Oldenhof
033 422 13 41
bo@kwa.nl